

ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»

Факультет суспільних і прикладних наук
Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з
навчально-методичної роботи
 Ярослав ШТАНЬКО
«31» серпня 2026 р.

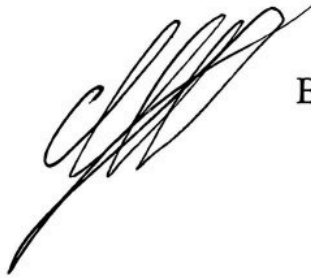
ПЕРСОНОЛОГІЯ
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
Спеціальність:	С4 Психологія
Освітньо-професійна програма:	«Психологія»
Освітній рівень:	Перший (бакалаврський)
Статус дисципліни:	Обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	Українська
Семестр викладання	3

м. Івано-Франківськ
2026

РОЗРОБНИК:

доктор психол. наук, професор,
професор кафедри психології

Віктор МОСКАЛЕЦЬ

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри психології

протокол № 1 від 28.08.2026
завідувач кафедри психології

Олена ХАЛІК

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОПП

Олена ХАЛІК

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол №1 від 31.08.2026 р.

e-mail	viktor.moskalets@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	Кафедра психології, 316 аудиторія
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua
Сторінка курсу в СДО	https://online.ukd.edu.ua/

ВСТУП

Навчальна дисципліна висвітлює предмет, мету, методи персонології та основні персонологічні вчення: психоаналіз З. Фрейда; «індивідуальну психологію» А. Адлера; «аналітичну психологію» К. Г. Юнга; «психосоціальну теорію» Е. Еріксона; «гуманістичний психоаналіз» Е. Фромма; «соціокультурну теорію» К. Хорні; «гуманістичну психологію» А. Х. Маслоу; «екзистенційний аналіз» (логотерапію) В. Е. Франкла. На ідейно-методологічних засадах цих вчень були створені та успішно апробовані найбільш ефективні методи психологічної допомоги: психотерапії, психокорекції, консультування. Вони є теоретико-методологічною основою гуманістичної парадигми в психології.

Мета дисципліни: засвоєння основ персонологічних знань, які є теоретико-методологічною базою, істотною складовою, необхідною умовою і вирішально-визначальним фактором оптимального формування й розвитку та успішного функціонування професійно компетентного психолога.

Завдання (цілі) навчальної дисципліни: формування в майбутніх психологів:

1. Розуміння сутнісних властивостей персони (особистості).
2. Основи знань, вмінь і навичок мотиваційно-динамічного осмислення й трактування психології персони (особистості).
3. Основи знань основних методів гуманістичного напрямку персонологічних досліджень.
4. Здатності професійно оперувати персонологічними знаннями в процесі вивчення психологічних та споріднених дисциплін.
5. Спроможності інтерпретувати науково-дослідні проблеми та практичні психологічні питання з гуманістичних персонологічних позицій.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати**: проблематику та основні методи сучасної персонології; основні концепти і положення вчень: З. Фрейда, А. Адлера, К. Г. Юнга, Е. Еріксона, Е. Фромма, К. Хорні, А. Х. Маслоу, В. Е. Франкла.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен **вміти**: компетентно оперувати набутими знаннями та ефективно використовувати їх у професійній підготовці, а відтак, у самоорганізації, саморегуляції, самовдосконаленні професійної діяльності; збирати, аналізувати, інтерпретувати, структурувати та узагальнювати інформацію, пов'язану з персонологією; проводити заходи, присвячені персонологічній

проблематиці.

Професійні компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни «Персонологія» (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП «Психологія», введеної в дію ЗВО «Університет Короля Данила» «» 202 року.

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології та професійної підготовки у процесі навчання, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов. ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК2. Знання та розуміння предметної області і розуміння професійної діяльності. ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, мислити концептуально, системно, саногенно. ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного, демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні, знання юридичних та морально-етичних нормативно-регулятивних засад професійної діяльності психолога і готовність неухильно дотримуватись їх. СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології, здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики. СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ. СК3. Здатність обирати і застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності. СК4. Здатність здійснювати тренінгову, практичну, психотерапевтичну,	ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань. ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т. ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань. ПР4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій. ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість. ПР8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації. ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності. ПР11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності. ПР12. Демонструвати здатність до наукової рефлексії, професійного саморозвитку й формування власного стилю психологічної діяльності, дотримуючись вимог етичних кодексів і чинного законодавства у сфері психології.

консультаційну, психодіагностичну та іншу діяльність, залежно від спеціалізації, з використанням науково верифікованих методів та технік. СК5. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема, в контексті організації заходів раннього втручання). СК6. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел. СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності. СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію. СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями. СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.	
---	--

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	2		
Семестр	3		
Кількість кредитів ЄКТС			
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	лекції	22 год.	год.
	семінари, практичні	22 год.	год.
Самостійна робота		год.	год.
Форма підсумкового контролю	залік		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
Вступ до спеціальності, Загальна психологія, Вікова психологія	

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

Змістовий модуль I. ПЕРСОНОЛОГІЯ ЯК НАУКОВА І НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Тема 1. Предмет, мета і методи персонології (2 год.)

Предмет персонології – увесь комплекс властивостей і проблем персони (особистості). Мета персонології – наукове обґрунтування умов оптимального формування, розвитку і функціонування персони та основ ефективної психологічної допомоги. Методи персонології: Спостереження. Вивчення клінічних випадків. Персонологічний анамнез. Кореляційний аналіз. Формальний експеримент. Стратегія оцінки та самозвіту. Інтерв'ю. Опитувальники самозвіту. Проективні методи.

Питання для самостійного вивчення. Методи персонології: Персонологічний анамнез. Кореляційний аналіз. Формальний експеримент. Стратегія оцінки та самозвіту. Інтерв'ю. Опитувальники самозвіту. Проективні методи.

Змістовий модуль 2. ОСНОВНІ ПЕРСОНОЛОГІЧНІ ВЧЕННЯ

Тема 2. Персоналогічні акценти вчення Зігмунда Фрейда (4 год.)

Базові положення психоаналізу (фрейдизму): Рівні функціонування психіки людини. Потяги і їх основні групи. Основні функціональні структури психіки людини. Стадії психосексуального розвитку особистості. Інцестуальні комплекси. Захисні механізми *Ego*. Стосунки культури і особистості.

Питання для самостійного вивчення: Стосунки культури і особистості. Психоаналітичне тлумачення сновидінь та художньо-естетичної діяльності.

Тема 3. «Індивідуальна психологія» Альфреда Адлера (2 год.)

Основоположні постулати «індивідуальної психології». Концепти «індивідуальної психології»: Почуття і комплекс неповноцінності та його компенсація. Прагнення переважання. Стиль життя. Соціальний інтерес та ступінь активності індивідуума. Типи індивідуумів. Творче «Я». Порядок народження. Фікційний фіналізм.

Питання для самостійного вивчення: Порядок народження. Фікційний фіналізм.

Тема 4. Персона у «аналітичній психології» Карла Густава Юнга (2 год.)

Основні концепти «аналітичної психології»: Особисте несвідоме. Колективне несвідоме. Архетипи (персона, тінь, аніма, анімус). Самість. Типи персони за К. Г. Юнгом: Екстраверт. Інтроверт. Персона, що думає (мислить). Персона, що відчуває. Персона, що відчуває. Інтуїтивна персона.

Питання для самостійного вивчення: Інтроверсія. Екстраверсія. Амбаверсія.

Тема 5. «Психосоціальна теорія» Еріка Еріксона (2 год.)

Епігенетичний принцип та стадії психосоціального розвитку особистості: 1. Вік немовляти. 2. Раннє дитинство. 3. Вік гри. 4. Шкільний вік. 5. Юність. 6. Рання зрілість. 7. Середня зрілість. 8. Пізня зрілість.

Питання для самостійного вивчення: Криза старшого віку та Его-інтеграція персони у віці пізньої зрілості.

Тема 6. «Гуманістичний психоаналіз» Еріка Фромма (2 год.)

Екзистенційні потреби людини: 1) встановлення зв'язків; 2) подолання; 3) коріння; 4) ідентичності, системи поглядів та відданості. Типи «соціального характеру» особистості: рецептивний, експлуататорський, накопичувальний, ринковий, продуктивний.

Питання для самостійного вивчення: «Втеча від Свободи» (“*Escape from Freedom*”). «Позитивна Свобода».

Тема 7. «Соціокультурна теорія Карен Хорні (2 год.)

Основні чинники психічного розвитку дитини. Типи орієнтації персон з базальною ворожістю та відповідні їм типи персони: «На людей» – поступливий тип. «Від людей» – відособлений тип. «Проти людей» – ворожий тип. Комплекс неповноцінності жінки

Питання для самостійного вивчення: Головний саногенний чинник імунітету щодо психотравм.

Тема 8. «Гуманістична психологія» Абрахама Харольда Маслоу (2 год.)

Основоположні концепти «гуманістичної психології»: Індивідуум – єдине ціле. Внутрішня природа людини. Творчий потенціал людини. Спрямованість на психічне здоров'я. «Піраміда потреб» людини: фізіологічні; безпеки й захищеності; приналежності і любові; самоповаги; самоактуалізації.

Питання для самостійного вивчення: «Ідеально функціонуючі індивідууми». Потреба самотрансцендування.

Тема 9. Смысл життя, свобода і відповідальність персони у вченні Віктора Еміля Франкла (4 год.)

Екзистенційно-психологічна основа вчення В. Е. Франкла. Потреба людини мати смысл життя. Смысл життя персони. Самотрансценденція людського існування. «Кристалізовані смыслові універсалиї». Цінності творення. Цінності переживання. Цінності ставлення. Проблема свободи вибору персони. «Над-смысл». Психологія вдоволення.

Питання для самостійного вивчення: Психологія вдоволення.

Зміст практичних занять

Змістовий модуль I. ПЕРСОНОЛОГІЯ ЯК НАУКОВА І НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Тема 1. Предмет, мета і методи персонології (2 год.)

1. Предмет і мета персонології.

2. Основний психологічний зміст неврозів і психосоматичних захворювань. Основні види неврозів.

3. Методи персонології: Спостереження. Вивчення клінічних випадків. Персонологічний анамнез.

4. Методи персонології: Кореляційний аналіз. Формальний експеримент. Стратегія оцінки та самозвіту.

5. Методи персонології: Інтерв'ю. Опитувальники самозвіту. Проективні методи.

Завдання для самостійної роботи: Знайдіть цікаві приклади ефективного застосування персонологічних методів.

Змістовий модуль 2. ОСНОВНІ ПЕРСОНОЛОГІЧНІ ВЧЕННЯ

Тема 2. Персонологічні акценти вчення Зігмунда Фрейда (4 год.)

1. Рівні функціонування психіки людини: свідомий, підсвідомий, несвідомий.
2. Чинники та психоаналітичне лікування істерії. Катарсис. Витіснення. Опір.
3. Головна потуга неврозів. Сексуальність дитини.
4. Потяги. Принцип вдоволення. *Libido*. Ерогенні зони. *Tanatos (Mortido)*.
5. Основні функціональні структури психіки людини: “*Id*” («Воно»). Принцип вдоволення. “*Ego*” («Я») Принцип реальності. “*Super-Ego*” («Над-Я»). «Совість». «Я-ідеал».
6. Стадії психосексуального розвитку персони: оральна і анальна. Фіксація.
7. Фалічна стадія психосексуального розвитку. Комплекс Едіпа Комплекс Електри. Дитяча амнезія. Фіксація на фалічній фазі чоловіків і жінок.
8. Латентний період та генітальна стадія психосексуального розвитку персони.
9. Захисні механізми “*Ego*” або механізми психічного захисту: витіснення (мотивоване забування); проєкція.
10. Захисні механізми “*Ego*” або механізми психічного захисту: заміщення, раціоналізація, протидія або зворотна дія, регресія, сублімація, заперечення.
11. Відмови і заборони культури. Осередок людяності в людині і найбільш цінний скарб культури. Психологічні компенсатори невдоволення утисками культури.
12. Релігія як компенсатор невдоволення утисками культури.
13. Психоаналітичне тлумачення мистецтва.
14. Психоаналітичне тлумачення сновидінь.

Завдання для самостійної роботи: Накресліть схему співвідношення рівнів функціонування і основних функціональних структур психіки людини. Спробуйте знайти приклади проявів інцестуальних комплексів (Едіпа та Електри).

Тема 3. «Індивідуальна психологія» Альфреда Адлера (2 год.)

1. Почуття і комплекс неповноцінності та його компенсація.
2. Прагнення переважання.
3. Стиль життя.
4. Соціальний інтерес та ступінь активності індивідуума.
5. Типи індивідуумів: Керуючий тип. Тип, який бере. Тип, що уникає. Соціально-корисний тип.
6. Творче «Я».
7. Порядок народження.
8. Прагнення досконалості. Індивідуальна суб'єктність.
9. Фікційний фіналізм.

Завдання для самостійної роботи: Спробуйте знайти та проаналізувати приклади успішної компенсації почуття і комплексу неповноцінності та психологічних відмінностей сиблінгів.

Тема 4. Персона у «аналітичній психології» Карла Густава Юнга (2 год.)

1. “Ego”. Особисте несвідоме. Колективне несвідоме. Архетип.
2. Архетипи: персона, тінь, аніма, анімус.
3. Самість.
4. Основа поділу персон на типи: Его-спрямованість – екстраверсія чи інтроверсія; розвиненість психічних функцій – мислення, почуття, відчуття, інтуїції.
5. Типи персон: Екстраверт, що мислить, інтуїтивний інтроверт.

Завдання для самостійної роботи: Знайдіть аргументацію К. Г. Юнга щодо саногенного впливу віри в Бога на психіку персони.

Тема 5. «Психосоціальна теорія» Еріка Еріксона (2 год.)

1. Теоретико-методологічні позиції вчення Е. Еріксона, у яких він відійшов від класичного психоаналізу.
2. Епігенетичний принцип.
3. Стадії психосоціального розвитку персони: Вік немовляти. Раннє дитинство.
4. Стадії психосоціального розвитку персони: Вік гри. Шкільний вік.
5. Стадії психосоціального розвитку персони: Юність.
6. Стадії психосоціального розвитку персони: Рання зрілість. Середня зрілість.
7. Стадії психосоціального розвитку персони: Пізня зрілість.

Завдання для самостійної роботи: Доведіть, що найбільш істотною складовою Его-ідентичності в юнацькому віці є вірність, а у віці ранньої зрілості – любов.

Тема 6. «Гуманістичний психоаналіз» Еріка Фромма (2 год.)

1. Стратегічна мета вчення Е. Фромма.
2. Екзистенційні потреби людини: 1. Налагоджування зв'язків. 2. Подолання.
3. Коріння. 4. Ідентичності. 5. Системи поглядів та відданості.
3. Типи «соціального характеру» персони: Рецептивний. Експлуататорський. Накопичувальний. Ринковий.
4. Продуктивний тип «соціального характеру». «Біофілія». «Некрофілія».

Завдання для самостійної роботи: Доведіть схильність представників кожного з типів соціального характеру до «Втечі від Свободи» (*“Escape from Freedom”*) або до «Позитивної Свободи».

Тема 7. «Соціокультурна теорія Карен Хорні (2 год.)

1. Критика К. Хорні «заздрості до пеніса» та інших положень фрейдизму.
2. Основні чинники психічного розвитку дитини. Базальна ворожість. Базальна тривога.
3. Типи орієнтацій персон з базальною ворожістю та відповідні їм типи персони: «На людей» – поступливий тип. «Від людей» – відособлений тип. «Проти людей» – ворожий тип.
4. Комплекс неповноцінності жінки.
5. «Маскулінний протест» жінок в сучасному світі.

Завдання для самостійної роботи: Знайдіть і проаналізуйте приклади успішного «маскулінного протесту» жінок в Україні та інших країнах.

Тема 8. «Гуманістична психологія» Абрахама Харольда Маслоу (2 год.)

1. Основний зміст вчення А. Х. Маслоу.
2. Основоположні концепти «гуманістичної психології»: Індивідуум – єдине ціле. Внутрішня природа людини. Творчий потенціал людини. Спрямованість на психічне здоров'я.
3. «Піраміда потреб» людини: Фізіологічні. Безпеки і захищеності. Приналежності і любові. Самоповаги. Самоактуалізації.
4. «Пік-досвід». «Індивідуальна автономія». «Ідеально функціонуючий індивідуум».
5. Потреба самотрансцендування.

Завдання для самостійної роботи: Знайдіть цікаві приклади особистостей, які успішно самоактуалізуються у різних видах діяльності та сферах життя людини і тих, котрі досягли рівня «пік-досвіду» та «індивідуальної автономії».

Тема 9. Смысл життя, свобода і відповідальність персони у вченні Віктора Еміля Франкла (4 год.)

1. Екзистенційно-психологічна основа вчення В. Е. Франкла.
2. Потреба людини мати смысл життя.

3. Смысл життя персони. Самотрансценденція людського існування.
«Кристалізовані смислові універсалії».

4. Цінності творення.

5. Цінності переживання.

6. Цінності ставлення.

7. Проблема свободи вибору персони.

8. «Над-смысл».

9. Психологія вдоволення.

Завдання для самостійної роботи: Опрацюйте статті В. П. Москальця, у яких висвітлено використання екзистенційного аналізу/логотерапії в умовах сучасної України (*див. – у списку літератури*).

Зміст самостійної роботи здобувачів

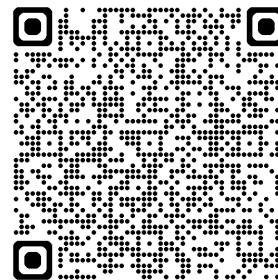
Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни:

Найменування видів робіт	Розподіл годин за формами навчання	
	денна	заочна
Самостійна робота, год, у т. ч.:		
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях		
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів		
Підготовка звітів з практичних робіт		
Підготовка до поточного контролю		

ПОЛІТИКА КУРСУ

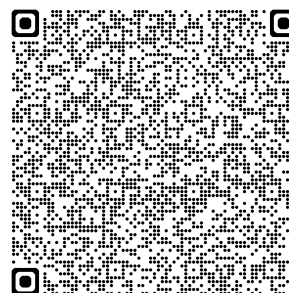
1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

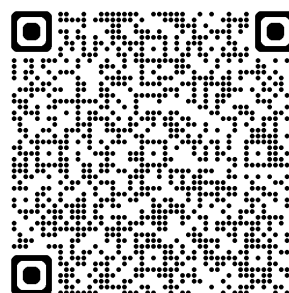
2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

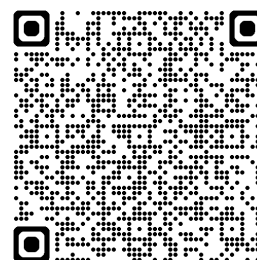
3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

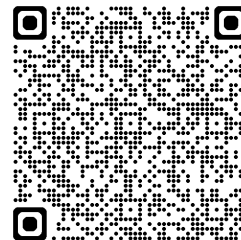
“Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої)

діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Положення про академічну доброчесність” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#). “Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

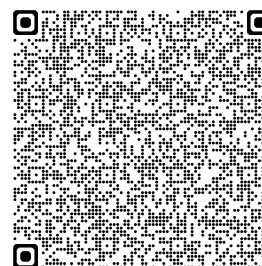
6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо, окрім виробничої необхідності. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання.

Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

Під час вивчення навчальної дисципліни студентам надається можливість перезарахування неформальної освіти. До прикладу, із запропонованого переліку можна пройти сертифіковані (безкоштовні) курси на освітніх платформах, відтак сертифікат, який отримали під час навчання, – є підтвердженням засвоєння студентом окремих тем, що включені у зміст дисципліни.

№ п/п	Перелік онлайн-курсів	Перелік тем, які можуть бути перераховані (за умови наявності сертифіката на ім'я та
----------	-----------------------	--

		прізвище студента/студентки)
1.	Платформа Udemу Professional Ethics for Helping Professions https://www.udemy.com/course/professional-ethics-for-helping-professions/ (сертифікат безкоштовно за умови написання мотиваційного листа і отримання підтвердження)	
	Платформа Udemу Human Values and Professional Ethics https://www.udemy.com/course/human-values-and-professional-ethics/ (сертифікат безкоштовно за умови написання мотиваційного листа і отримання підтвердження)	

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця.

Програмний результат навчання	Метод навчання	Метод оцінювання
ПРН1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.	бесіда бесіда-діалог аналітичний	усний контроль програмований контроль
ПРН 2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних	бесіда-діалог; аналітичний; комп'ютерні і мультимедійні методи	самооцінювання

явищ в контексті професійних завдань.	індуктивний;	
ПРН 9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних засад і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання (зокрема, щодо організації заходів раннього втручання).	порівняльний; проблемно-пошуковий мозковий штурм	самооцінювання, письмовий контроль
ПРН 18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначити зміст запиту до супервізії.	синтетичний бесіда	самооцінювання

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	екзамен	40	25	40
Всього:	-	100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали – “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Критерії оцінювання:

<i>«незадовільно»</i>	володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються окремими словами чи реченнями; володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність висловити думку на елементарному рівні; володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять не значну частину навчального матеріалу;
<i>«задовільно»</i>	володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні; володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину; може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки;
<i>«добре»</i>	здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень: вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача; вільно володіє вивченим обсягом матеріалу та вміє застосовувати його на практиці; вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

«відмінно»	виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем; вільно висловлює власні думки і почуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності; використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях; виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання.
--------------------------	---

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в». До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (залік) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не склали залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно зі **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на залік без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Москалець В. П. Персонологічні теорії особистості // Психологія особистості: підручник. Серія «Сучасні українські підручники». Вид. 4-е, перероблене, доповнене. Київ: Ліра-К, 2026. 364 с. С. 183-363. ©.
2. Попередні видання цього підручника. Частина II. Персонологічні теорії особистості.
3. Москалець В. П. Персонологія: лекції. Електронна бібліотека Університету Короля Данила. Івано-Франківськ, 2026. 180 с.
4. Лісовський П. М., Лісовська Ю. П. Персонологія: специфіка, структура, механізми: навчальний посібник. Київ: ДП «Видавничий дім «Персонал», 2017. 356 с.
5. Психологія особистості: словник-довідник / за ред. П. П. Горностая, Т. М. Титаренко. Київ: Рута, 2001. 320 с.

6. Шанар Б. В. Сучасний тлумачний психологічний словник. Харків: Прапор, 2007. 640 с.

Додаткова література

1. Бодріар Ж. Символічний образ і смерть. Львів: Свічадо, 2004. 376 с.
2. Гайдеггер М. Лист про гуманізм / переклад з нім. та анотація – А. В. Фурман // Психологія і суспільство. 2023. № 2. С. 51-75. Категорія «Б». Index Copernicus (ICI World of Journals) Google Scholar. Розміщений на платформі «Наукова періодика України» Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. ISSN: 25-23-4099 (Online), 1810-2131 (Print), DOI <https://doi.org/10.35774/pis> Вебсторінки журналу: pis.wuni.edu.ua (офіційна), psm2000.ucoz.ua (інформаційна). Стаття: DOI: <https://doi.org/10.35774/pis2023/02/051>
3. Глива Є. Л. Екзистенціалізм та його психотерапевтичний потенціал // Психологія і суспільство. 2024. № 2. С. 36-63. Категорія «Б». Index Copernicus (ICI World of Journals) Google Scholar. Розміщений на платформі «Наукова періодика України» Нац. бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. ISSN: 2523-4099 (Online), 1810-2131 (Print), DOI <https://doi.org/10.35774/pis2024.02.036>
4. Гордієнко В., Конець Л. Психологія особистості в біографіях, подіях, портретах: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2007. 304с.
5. Гуманістична психологія: антологія. Том І. Гуманістичні підходи в західній психології ХХ століття. Київ: Пульсари, 2001. 252 с.
6. Камю А. Міф про Сізіфа. Бунтівна людина. Харків: «Фоліо», 420 с.
7. Левчук Л. Т. Психоаналіз: історія, теорія, мистецька практика: навчальний посібник. Київ: Либідь, 2002. 255с.
8. Медвідь Є. С. Основи глибинної психології: навчальний посібник. Ніжин: НДПУ, 2018. 203 с.
9. Мей Р. Становлення екзистенційної психології // Гуманістична психологія: антологія. В 3-х т. / за ред. Р. Трача і Г. Балла. Київ: Пульсари, 2001. Т. І. Гуманістичні підходи в західній психології ХХ ст. С. 124-162.
10. Мельничук О. Б., Пасічняк Р. Ф., Вольнова Л. М. та ін. Психологія особистості: хрестоматія. Київ: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2009. 532 с.
11. Москалець В. П. Духовні горизонти особистості: потенціал вершинної аналітики // Психологія і суспільство. Український теоретико-методологічний соціогуманітарний часопис. 2011. №1. С. 73-84.
12. Москалець В. П. Загальна психологія: підручник для студентів спеціальності «психологія». Серія «Сучасні українські підручники». 2-ге видання, перероблене, доповнене. Київ: «Ліра-К», 2025. 564 с. ©

13. Москалець В. П. Засади логотерапевтичної психотехнології збереження і відновлення психічного здоров'я та психологічного благополуччя особистості // Методологічні, теоретичні та практичні проблеми психологічної науки. Матеріали II Міжнародної наукової інтернет-конференції. Дрогобич: «Швидкодрук», 2020. С. 144-151.

14. Москалець В. П. Екзистенційний аналіз зневіри, апатії, абулії українського комбатанта // «Психологія і суспільство. Український теоретико-методологічний соціогуманітарний часопис», 2026. № 1 (93). С. 187-201. Категорія «Б». <https://doi.org/10.35774/>. Index Copernicus (ICI World of Journals) Google Scholar. Розміщений на платформі «Наукова періодика України» Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. ISSN: 2523-4099 (Online), 1810-2131 (Print), DOI <https://doi.org/10.35774/pis> Вебсторінки журналу: pis.wupn.edu.ua Стаття: DOI: <https://doi.org/10.35774/pis2026/01/187>.

15. Москалець В. П., Карп'юк Ю. Я. Інтелектуальна функція продуктивного соціального характеру // Психологія і суспільство. 2023. № 2. С. 182-194. Категорія «Б». Index Copernicus (ICI World of Journals) Google Scholar. Розміщений на платформі «Наукова періодика України» Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. ISSN: 25-23-4099 (Online), 1810-2131 (Print), DOI <https://doi.org/10.35774/pis> Вебсторінки журналу: pis.wupn.edu.ua (офіційна), psm2000.ucoz.ua (інформаційна). Стаття: DOI: <https://doi.org/10.35774/pis2023/02/182>.

16. Москалець В. П. «Лад» чи «Мір»? – Важка проблема української національної ідеї // Психологія і суспільство. Український теоретико-методологічний соціогуманітарний часопис, 2012. № 1. С. 8-15.

17. Москалець В. П. Логотерапевтичний підхід до психотравм злочинної війни росії в Україні // Український психологічний журнал: збірник наукових праць. Київ: Київський національний університет імені Тараса Шевченка. №1 (17), 2022. С. 64-83. Категорія «Б». Журнал проіндексовано у міжнародних наукометричних базах: INDEX COPERNICUS (IC). GOOGLE SCHOLAR та ін.

18. Москалець В. П. «Над-смысл» у логотерапії безнадійності // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Психологія». Науковий журнал. Випуск 17. Острог: «Острозька академія», 2024. С.113-125. Категорія «Б». Журнал проіндексовано у міжнародних наукометричних базах: INDEX COPERNICUS (IC); EBSCO Publishing та ін. DOI: 10.25264/2415-7384 <https://journals.oa.edu.ua/Psychology/about>

19. Москалець В. П. «Над-смысл» у логотерапії горя втрати і мук совісті // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Психологія». Науковий журнал. Випуск 16. Острог: «Острозька академія», 2023. С. 73-83. Категорія «Б». Журнал проіндексовано у міжнародних наукометричних базах: INDEX COPERNICUS (IC); EBSCO Publishing та ін

20. Москалець В. П. Персонологічні акценти фройдизму // Психологія і суспільство. Український теоретико-методологічний соціогуманітарний часопис, 2011. № 4. С. 148-170.

21. Москалець В. П. Перспективи трансформацій у психології московитів // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Психологія», 2022. Вип. 15. Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2022. С. 25-35 с.

22. Москалець В. П. Психологія релігії: підручник. Серія «Сучасні українські підручники». 4-те вид., перероб., доповнене. Київ: «Ліра-К», 2025. 192 с. ©

23. Москалець В. П., Рошкевич О. І. Логотерапевтичний принцип підходу до психологічних проблем ветеранів війни з росією. *Актуальні дослідження в сучасній вітчизняній екстремальній та кризовій психології*: монографія. Том II / За ред. В. П. Садкового, О. В. Тімченка. НУЦЗУ. Харків: ФОП Панов А. М., 2022. 436 с. С. 90-108. ©

24. Москалець В. П. Смысл життя, свобода та відповідальність особистості у вченні Віктора Еміля Франкла // Психологія особистості: науковий теоретико-методологічний і прикладний психологічний журнал. Івано-Франківськ: Прикарпатський університет, 2011. №1. С. 86-99.

25. Носенко Е. Л., Аршава І. Ф. Сучасні напрями зарубіжної психології особистості: підручник. Дніпропетровськ: Дніпро, 2010. 264 с.

26. *Основи глибинної психології*: навч. посібник / укладач Н. В. Гриньова. Умань: Візаві, 2013. 124 с.

27. *Психологічна енциклопедія* / Автор-упорядник О. Степанов. Київ: «Академвидав», 2006. 424 с.

28. Роменець В. А., Маноха І. П. Психологія ХХ століття: підручник. Київ: Либідь, 1998. 992 с.

29. Роменець В. А. Постановка канонічної психології. *Основи психології*: підручник / за ред. О. Киричука, В. Роменця. Київ: Либідь, 1996. С. 606-621.

30. Савчин М. В. Духовна парадигма психології: монографія. Київ: Академвидав, 2013. 224 с.

31. Сартр Ж.-П. Буття і ніщо. Київ: Основи, 2001. 854 с.

32. Сковорода Г. Повне зібрання творів. У 2-х т. Київ: «Наукова думка», 1973. Т. 1. С. 77, 80, 87, 144-145; 148; 250. Т. 2. С.137, 213.

33. СковороДАР. Життя, творчість, спадок: збірка творів / укладач Н. Федорак. Харків: ВД «ШКОЛА», 2022. 416 с. С. 381-408.

34. Трач Р. Психоаналіз Зигмунда Фрейда як основа людинознавства. *Психологія і суспільство. Український теоретико-методологічний соціогуманітарний часопис*, 2021. № 1 (83). С. 150-160.

35. *Франкл В.* Людина в пошуках справжнього сенсу. Психолог у концтаборі / переклад з англійської О. Замойської. Харків: КСД, 2023. 160 с.
36. *Фройд А.* Техніка дитячого психоаналізу // Психологія і суспільство. Український теоретико-методологічний соціогуманітарний часопис, 2008. № 3. С. 93-115.
37. *Фройд З.* Вступ до психоаналізу з новими висновками / переклад з німецької П. Таращук. Київ: Основи, 1998. 714 с.
38. *Фройд З.* Три нариси з теорії сексуальності // Психологія і суспільство. Український теоретико-методологічний соціогуманітарний часопис, 2008. № 4. С. 45-91.
39. *Фромм Е.* Мистецтво любові / переклад з англійської В. Кучменко. Київ: «Клуб сімейного дозвілля», 2017. 192 с.
40. *Ясперс К.* Психологія світоглядів. Київ: Юнівер, 2009. 464 с.